

Meriliikenne päästökaupassa

Sustainable Flow

Niina Honkasalo

LVW LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Meriliikenteen uudet merkittävät päästövähennystoimet

EU:n 55-valmiuspaketti, 3 uutta säädöstä voimassa

- 1) Asetus uusiutuvien ja vähäpäästöisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä (FuelEU Maritime)**
5 vuoden välein kiristyvät tavoitteet, jotka edellyttävät vaihtoehtoisten polttoaineiden nousevaa osuutta 2025-2050, maasähkön käyttö satamissa
- 2) Päästökauppa**
Meriliikenteen päästöt päästökaupan piirissä + MRV-asetuksen muutokset
- 3) Vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfra-asetus (AFIR)**
TEN-T –verkon satamille vaatimuksia maasähkön ja nesteytetyn metaanin tarjonnasta
- 4) Energiaverodirektiivi**
Kansainvälisen meriliikenteen verovapaus poistuisi EU:n sisällä (neuvottelut ehdotuksesta eivät ole edenneet)

Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n toimet

- 1) Lyhyen aikavälin päästövähennyskeino**
Tähtää hiili-intensiteetin vähentämiseen 11 prosentilla vuosien 2019-2026 välillä. Käyttöön 2022 alusta.
- 2) Keskipitkän ja pitkän aikavälin päästövähennyskeinot**
Neuvottelut käynnissä

Päästökaupan soveltaminen meriliikenteeseen

Päästökauppa laajeni meriliikenteeseen 1.1.2024 alkaen, Suomessa voimassa uusi päästökauppalaki

Laivayhtiöiden tulee palauttaa

- vuoden 2024 osalta päästöoikeudet 40 prosentille päästöistä
- vuoden 2025 osalta päästöoikeudet 70 prosentille päästöistä
- vuoden 2026 päästöille ja siitä eteenpäin päästöoikeudet palautettaisiin täysimääräisesti

Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus koskee

- täysimääräisesti päästöjä, jotka syntyvät alusten matkoista jäsenvaltioissa/jäsenvaltioiden välillä tai satamassa olosta jäsenvaltioissa sekä
- 50 prosenttiin päästöistä, jotka syntyvät matkoista, jotka alkavat tai päättyvät jäsenvaltion ulkopuoliseen valtioon.

Päästökaupan kattavuus

	Alukset ja matkat	Kasvihuonekaasut
2024	Bruttovetoisuudeltaan ≥ 5000 alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia	CO ₂
2025	Bruttovetoisuudeltaan ≥ 5000 alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia	CO ₂
2026	Bruttovetoisuudeltaan ≥ 5000 alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia	CO ₂ , <u>N₂O</u> , <u>CH₄</u>
2027	Bruttovetoisuudeltaan ≥ 5000 alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia <u>Bruttovetoisuudeltaan ≥ 5000 offshore-alukset</u>	CO ₂ , N ₂ O, CH ₄

MRV-asetuksen kattavuus

	Alukset ja matkat	Kasvihuonekaasut
2023	Bruttovetoisuudeltaan > 5000 alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia	CO ₂
2024	Bruttovetoisuudeltaan <u>≥ 5000</u> alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia	CO ₂ , <u>N₂O</u> , CH ₄
2025	Bruttovetoisuudeltaan ≥ 5000 alusten matkat, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia tai matkustajia <u>kappaletavara-alukset, joiden bruttovetoisuus on 400 – 5000</u> <u>offshore-alukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 400</u>	CO ₂ , N ₂ O, CH ₄

Suomelle relevantit poikkeukset

Saaripoikkeus

- Suomi ottaa käyttöön saaripoikkeuksen eli matkustaja-aluksille ei muodostu päästöoikeuksien palauttamisvelvoitetta Ahvenanmaan ja Manner-Suomen välisten matkojen osalta 2030 loppuun saakka
- Poikkeuksen käyttöönotolla voidaan lieventää päästökaupan vaikutuksia Ahvenanmaahan
- Arvio vältetyistä kustannuksista: vuonna 2026 18,1 M€

Talvimerenkulun helpotus

- Jääluokkiin IA ja IA Super kuuluvat alukset: 5 % helpotus palautettaviin päästöoikeuksiin 2030 loppuun asti

Huutokauppatulojen käyttö

Yleisen päästökaupan huutokauppatulot käytetään seuraaviin tarkoituksiin:

- Tulot jäsenmaille: Jäsenvaltioiden tulee käyttää tulot tai vastaava summa päästövähennystoimiin
- EU:n omat varat
- Innovaatorahasto
- Modernisaatorahasto

Meriliikenne sisällytetään innovaatorahastoon

- Komission kiinnitettävä erityistä huomiota meriliikenteen päästöjen vähentämiseen, erilliset meriliikenteen haut mahdollisia
- Resitaalissa mainittu jääluokitellut alukset erikseen

Päästökaupan ja MRV-asetuksen mahdolliset myöhemmät muutokset

Komissio velvoitettu tarkastelemaan jatkossa muutoksia ja mahdollisesti antamaan lainsäädännön muutosehdotuksia:

- Tarkastelu 2024 loppuun mennessä MRV-asetuksen laajentamisesta bruttovetoisuudeltaan 400-5000 aluksiin
- Tarkastelu 2026 loppuun mennessä bruttovetoisuudeltaan 400-5000 alusten liittämistä päästökaupan piiriin (ml. offshore-alukset)
- Tarkastelu 2026 loppuun mennessä, miten päästökauppadirektiivi voi parhaiten myötävaikuttaa uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden lisääntymiseen elinkaari huomioiden
- Direktiivin tarkastelu IMO:n päästyä sopuun pitkän ja keskipitkän aikavälin päästövähennyskeinosta, huomioitava mm. toimien aiheuttama kaksinkertainen rasite ja IMO:n toimen vaikuttavuus. Jos IMO:n toimi ei ole riittävän kunnianhimoinen Pariisin sopimuksen valossa, komission tulee tarkastella päästökaupan maantieteellisen kattavuuden laajentamista yli 50%:in reiteillä kolmansiiin maihin.

Päästökauppadirektiiviä uudistetaan aina ennen uuden päästökauppakauden alkua. Nykyinen kausi 2021-2030.

Päästövähennystoimien myönteiset taloudelliset vaikutukset

- Päästövähennystoimista **liiketoimintamahdollisuuksia** Suomen meriklusterille ja energiateknologioiden aloille.
- Meriklusteri on merkittävä teollisuussektori Suomessa. **Klusteri työllistää 50 000 henkilöä.**
- Suomessa kehitetään useita **päästöjä vähentäviä teknologioita**, kuten uudentyyppisiä laivamoottoreita ja rottoripurjeita.
- Suomella hyvät edellytykset vetytalouden kehittämisessä
- Kotimaisilla yrityksillä myös **osaamista vaihtoehtoisten polttoaineiden tuotannosta.**
- Meriklusterilla on vahvaa osaamista **digitalisaatiosta**, jolla voidaan osaltaan vähentää päästöjä.
- Eurooppalaiset toimijat voivat saada aikaisista toimista **kilpailuetua.**

Suomen meriliikenteen erityispiirteet & päästövähennystoimet

- Merikuljetusten osuus Suomen viennin ja tuonnin määrästä on yli 90%
- Lähimerenkulun merkitys: feed-in liikenne Euroopan suurempiin satamiin ja jatkokuljetukset
- Matkustaja-autolauttojen korkeahko osuus: korkeat päästöt kuljetussuoritetta kohden
- Talviolosuhteet: tarvitaan sekä jäämurtajia että jäävahvistetut alukset
- Olosuhteet lisäävät päästövähennystoimien kustannuksia
- Meriliikenteen päästövähennystoimista odotetaan kuitenkin liiketoimintamahdollisuuksia Suomen meriklusterille ja energiateknologioiden aloille.

Arvio EU:n ilmastopakettien yhteiskustannuksista Suomen ulkomaankauppaa ja matkustajia palvelevalle meriliikenteelle*

	2026	2030
Päästökaupan piiriin kuuluvat päästöt	5	4,5-5
Päästöoikeuden hinta (€/tCO ₂)	100	120
Päästökaupan kustannus (miljoonaa €)	400-500	500-600
Päästökaupan ja FuelEU Maritime -asetuksen yhteiskustannus (miljoonaa €)	500-600	700-1000

* Kustannusarviot sisältävät merkittäviä epävarmuuksia

Johtopäätökset

- EU:n 55-valmiuspaketti käynnistää ja varmistaa meriliikenteen **merkittävät päästövähennykset ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöönoton** meriliikenteessä.
- Suomen näkökulmasta päästövähennystoimet tuovat **uusia mahdollisuuksia meriklusterin ja energiasektorin toimijoille**, mutta aiheuttavat **merkittäviä kustannuksia ulkomaankaupalle**
- Merkittävä osa tänään rakennettavista aluksista on liikenteessä vielä vuonna 2045. Nyt rakennettavien alusten käyttövoimaratkaisuiden tulisi olla joustavia niin, että alukset voivat hyödyntää nyt kehitysvaiheessa olevia, mutta vuonna 2045 jo laajasti käytössä olevia uusia polttoaineita.
- Merenkulun käyttövoimien jakeluinfrastruktuurin tulisi palvella näille aluksille sopivien fossiilittomien polttoaineiden jakelua

Lisätietoa

- [FAQ – Maritime transport in EU Emissions Trading System \(ETS\) - European Commission \(europa.eu\)](#)
- Täytäntöönpano- ja delegoidut säädökset: [Reducing emissions from the shipping sector - European Commission \(europa.eu\)](#)
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on laivayhtiöiden hallinnointiviranomainen: päästöjen tarkkailuun, todentamiseen ja raportointiin liittyvät viranomaistehtävät
- Energiavirasto on rekisteriviranomainen ja huutokaupanpitäjä

Kiitos

